

בית הספר לאמנות המדרשה, מכללה אקדמית בית ברל

מערך יחידות הוראה

2012

סדנת הדפס

תכנון מערך: שי רטנר

הנחייה: ד"ר ברונפלד-שטיין חוה

תכנון שיעור 1

נושא	מטרות ויעדים	אמצעי המחשה	מושגים	חומרים
הדפס – מבוא, היסטוריה וטכניקות	1. הצגת נושא היחידה 2. השוואת טכניקת ההדפס לטכניקות ציור מסורתיות 3. הלתמידים יכירו את טכניקות ההדפס השונות 4. התלמידים יתרגלו עבודה עם שקפים ויצירת שבלונות בעזרת חיתוך עם סכין יפנית	מצגת עם האמנים: דה וניצ', וורהול, ליכנטשטיין. סרט "all about print" שמדגים את הטכניקות השונות תוך סקירה של האמנים הבאים: רמברנט, ג'אספר ג'ונס, רוברט ראושנברג, בנקסי אמצעי הקרנה, אמצעי נגינת סרט	<ul style="list-style-type: none"> הדפס שקע הדפס בלט הדפס שטח חיתוך עץ חיתוך לוחות נחושת תצריב ליטוגרפיה הדפס רשת שבלונה אמנות סטנסיל 	מקורות (דימויים של פורטרטים בשחור לבן על דפי a4) מהם יעתיקו התלמידים את נושאי השבולנות, תושים לסימון השקפים, שקפי a4, סכינים יפניים דגשים לסביבת עבודה: חלל שמאפשר ישיבת התלמידים בצורה נוחה למצגת, חלל עבודה נח לחיתוך בסכין יפני, מרחב עבודה אישי, משטחי חיתוך
מבנה השיעור	לוח זמנים			

10 דק'	שיחת היכרות – הצגת עצמי + נושא
30 דק'	הרצאה – היסטוריה וטכניקות הדפס תוך שימוש במצגת וסרט
40 דק'	תרגיל – 45 דק' הכנת סטנסיל – הדגמה+ עבודה עצמית
10 דק'	סיום - ניקיון+הנחיה לשיעור הבא
סה"כ: 90 דק'	

דגשים לשיעור:

1. רצוי להדגים את מהלך ההדפס בעזרת שבלונות של שקפי a4 עד סופו, למרות שבשיעור זה יתרגלו התלמידים רק את שלב חיתוך השקפים. החשיפה לתהליך כולו מסייעת להבנת השלב בו הם נדרשים בשיעור זה.
2. בשל היותו השיעור הראשון, אליו הגיעו התלמידים ללא הכנות מוקדמות מצידם, שיעור זה הוא היחיד בו הדימוי אליו יעבדו התלמידים נבחר לא על ידם. יש לדאוג למגוון נרחב של דימויי מקור, ובסיום השיעור, יש לציין שלשיעור הבא, שהוא המשך של התהליך, הם מוזמנים להגיע עם דימויים משלהם.
3. מטלת בית: מציאת או יצירת משטח מחורר עם דגם קבוע, שניתן להעביר דרכו צבע למשטח במודפס, וליצור בזרתו "פטרן". מומלץ להראות לתלמידים דוגמא.

תכנון שיעור 2

נושא	מטרות ויעדים	אמצעי המחשה	מושגים	חומרים
------	--------------	-------------	--------	--------

<p>מקורות דימויים משיעור 1, טושים לסימון השקפים, שקפי a4, סכינים יפניים, צבעי הדפס, ספוג חתוך לריבועים קטנים, דף שאלות על תהליך ההדפס, מצעי הדפס - ניירות מכל מיני סוגים</p> <p>דגשים לסביבת עבודה: שתי סביבות עבודה, אחת לעבודה "נקיה" – חיתוך השבלונות, והשניה "מלכלכת" לעבודת ההדפס</p>	<ul style="list-style-type: none"> • קונטור • אינוורט • קונטרסט • פטרן 	<p>מצגת משיעור 1, שבלונת הדגמה שהוכנה מראש, ספוג, צבע</p> <p>אמצעי הקרנה</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. המשך תירגול חיתוך שבלונה משקף 2. התלמידים יתרגלו הדפס שטח דרך שבלונה בעזרת טפיחה עם ספוג 3. התלמידים יתרגלו הדפס בשני צבעים 4. עידוד מחשבה רפלקסיבית על תהליך העבודה 5. התלמידים יתרגלו הדפס של דגמה (pattern) בעזרת שכבת הדגם שנתבקשו להביא כשיעורי בית משיעור 1 	<p>תירגול הדפס שטח</p>
<p>לוח זמנים</p>	<p>מבנה השיעור</p>			
<p>10 דק'</p> <p>30 דק' (מעבר חופשי לשלב הבא)</p> <p>40 דק'</p> <p>10 דק'</p>	<p>הדגמה - מתן דגשים שיעזרו להבין את תהליך ההדפס וחשיבות הסטנסיל המשך עבודה על שקפים</p> <p>תרגול הדפס בטפיחה באמצעות ספוג דרך סטנסיל השקף</p> <p>סיום - ניקיון+הנחיה לשיעור הבא</p>			
<p>סה"כ: 90 דק'</p>				

דגשים לשיעור:

1. יש להדגיש את עקרונות עבודת הסדנא, ע"מ למנוע בזבוז צבע וליכלוך מיותר.
2. על מנת לעודד עבודה מודעת, מתבקשים התלמידים בסוף השיעור למלא שאלון שעניינו: "אילו גורמים במהלך העבודה השפיעו על תוצאת ההדפס?"
3. מפאת זמני השיעור הקצר, שיעורי הסדנא אינם מיועדים לשיחה קבוצתית, אולם כדאי להפנות את התלמידים ל"אירועים" מעניינים שחבריהם עוברים בתהליך ההדפסה, מהם הם יכולים ללמוד.
4. מטלת בית: כהכנה לטכניקת הדפס הבלט שתילמד בשיעור הבא מתקשים התלמידים להביא דימוי, ממנו יכינו תבליט סול עבור חותמת הדפס הבלט. מומלץ להראות לתלמידים דוגמא.

תכנון שיעור 3

נושא	מטרות ויעדים	אמצעי המחשה	מושגים	חומרים	
<p>תירגול הדפס בלט</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. הצגת טכניקת דופס הבלט 2. התלימידים יכינו שבלונת בלט ע"י חיתוך דימוי שהתבקשו להביא בעזרת סכין יפני ממשטח סול 3. תרגול הדפס בלט עם תבניות סול 4. הקניית עקורונות עבודה מודעת תוך הדגשת אלו הקשורות בהדפס 	<p>מצגת משיעור 1, שבלונת הדגמה שהוכנה מראש, סול, צבע</p> <p>אמצעי הקרנה</p>	<ul style="list-style-type: none"> • חזרתיות • עותק • מקור • שכבות צבע • פטרן 	<p>תושים, סכינים יפניים, צבעי הדפס, ספוג חתוך לריבועים קטנים, בלוקים עץ 15*20, חתיכות סול 15*20, דבק חם, מצעי הדפס - ניירות מכל מיני סוגים</p> <p>דגשים לסביבת עבודה: שתי סביבות עבודה, אחת לעבודה "נקיה" – חיתוך שבלונות הסול, והשניה "מלכלכת" לעבודת ההדפס</p>	<p>לוח זמנים</p>	
מבנה השיעור					
<p>פתיחה - איסוף מטלה משיעור קודם (מהם הגורמים שמשפיעים על תהליך ההדפס) הדגמה – לתת דגש לכל הפרמטרים שמשפיעים על התהליך: לחץ/צבע</p> <p>עבודת הכנה – העתקת דימוי לסול וחיתוך</p> <p>תרגול הדפס בלט עם תבנית סול</p> <p>סיום - ניקיון+הנחיה לשיעור הבא</p>	<p>5 דק'</p> <p>10 דק'</p> <p>35 דק'</p> <p>30 דק'</p> <p>10 דק'</p>				<p>סה"כ: 90 דק'</p>

דגשים לשיעור:

1. כדאי לעבוד עם סול עבה יחסית (לפחות 5 מ"מ), גורם זה יקל על תהליך ההדפס.

2. מפאת זמני השיעור הקצר, שיעורי הסדנא אינם מיועדים לשיחה קבוצתית, אולם כדאי להפנות את התלמידים ל"אירועים" מעניינים שחבריהם עוברים בתהליך ההדפסה, מהם הם יכולים ללמוד.
3. מטלת בית: כהכנה לשיעור הבא מתבקשים התלמידים להביא כל מיני משטחים שיכולים לשמש כ"רקע" מופשטים ופיגורטיביים, ואת כל השבלונות (שטח ובלט שהכינו בשיעורים הקודמים)

תכנון שיעור 4

נושא	מטרות ויעדים	אמצעי המחשה	מושגים	חומרים
<p>דימוי מול רקע</p> <p>1. התלמידים יתנסו בהדפס מרובה שכבות</p> <p>2. התלמידים יתרגלו תכנון עבודה רב שכבתי</p> <p>3. התלמידים יתרגלו חסימת הדפס</p> <p>4. עידוד התנהלות קבוצתית ועזרה הדדית</p>	<p>מצגת דימוי מול רקע כולל אמנים שונים שהתמודדו עם נושא דימוי מול רקע, דרך ההיסטוריה של ההדפס ומתחום הציור בכלל: קטסושיקה הוקוסאי(חיתוך עץ יפני), קירשנר, דירר, רמברנט,ראושנברג, רלטסון קרופורד,ג'וליאן אופי, אנדי וורהול</p> <p>אמצעי הקרנה</p>	<ul style="list-style-type: none"> • רקע • קידמת הציור • חסימה • מופשט • מובהק 	<p>אביזרי הדפס אותם התבקשו התלמידים להביא – משטחי "פטרך" מכל מיני סוגים, תושים, סכינים יפניים, צבעי הדפס, ספוג חתוך לריבועים קטנים, בלוקים עץ 15*20, חתיכות סול 15*20, דבק חם, מצעי הדפס - ניירות מכל מיני סוגים</p> <p>דגשים לסביבת עבודה: שתי סביבות עבודה, אחת לעבודה "נקיה" – חיתוך השבלונות השונות, והשניה "מלכולכת" לעבודת ההדפס</p>	לוח זמנים
מבנה השיעור				

20 דק'	פתיחה - מצגת דימוי מול רקע
10 דק'	הדגמה – לתת דגשים על הדפס רב שכבתי
50 דק'	סדנא פתוחה – התלמידים מנהלים את זמנם
10 דק'	סיום - ניקיון+הנחיה לשיעור הבא
סה"כ: 90 דק'	

דגשים לשיעור:

1. יש להדגיש את נושא **היבוש** בין שכבות ההדפס. כדאי לעודד הכנה מרובה של עותקים מכל שכבה.
2. מפאת זמני השיעור הקצר, שיעורי הסדנא אינם מיועדים לשיחה קבוצתית, אולם כדאי להפנות את התלמידים ל"אירועים" מעניינים שחבריהם עוברים בתהליך ההדפסה, מהם הם יכולים ללמוד.
3. מטלת בית: כהכנה לשיעור הבא מתבקשים התלמידים להביא צילומים מודפסים על a4.

תכנון שיעור 5

נושא	מטרות ויעדים	אמצעי המחשה	מושגים	חומרים
------	--------------	-------------	--------	--------

<p>צילומים, דימויים שונים אותם התבקשו התלמידים להביא כרקע להדפס הטקסט. תושים, סכינים יפניים, צבעי הדפס, ספוג חתוך לריבועים קטנים, בלוקים עץ 15*20, חתיכות סול 15*20, דבק חם, מצעי הדפס - ניירות מכל מיני סוגים</p> <p>דגשים לסביבת עבודה: שתי סביבות עבודה, אחת לעבודה "נקיה" – חיתוך השבלונות השונות, והשניה "מלכלכת" לעבודת ההדפס</p>	<ul style="list-style-type: none"> • גרפיטי • קשר בין דימוי ומילה • אמנות פוליטית 	<p>מצגת 'אמנות טקסט', כוללת עבודת של: אד רושה, רוברט אינדיאנה, ברברה קרוגר, ריצ'ארד פרינס (סדרת הבדיחות), ברוס נאומן, מיכל נאמן, משה גרשוני, בנקסי, אמני גרפיטי שונים</p> <p>אמצעי הקרנה</p>	<p>1. התלמידים יחשפו לאמנים שמשלבים טקסט ביצירותיהם, בהדפס ובציור</p> <p>2. התלמידים ידפיסו טקסט לפי הטכניקת בלט או שטח על רקעים שונים</p>	<p>אמנות טקסט בהדפס</p>
<p>לוח זמנים</p>	<p>מבנה השיעור</p>			
<p>20 דק'</p> <p>10 דק'</p> <p>50 דק'</p> <p>10 דק'</p>	<p>פתיחה - מצגת אמנות טקסט</p> <p>הצגת התרגיל</p> <p>סדנא פתוחה – הדפס טקסט</p> <p>סיום - ניקיון+הנחיה לשיעור הבא</p>			
<p>סה"כ: 150 דק'</p>				

דגשים לשיעור:

1. מטלת בית: כהכנה לשיעור הבא מתבקשים התלמידים להביא חולצות ישנות עליהם ידפיסו. יש להדגיש שאילו חולצות שירסו ולא מומלץ להביא חולצות חדשות. מבחינת דימוי לתלמידים חופש מוחלט, מבחינת טכניקה הם רשאים להשתמש בכל הידע שנרכש עד כה.

תכנון שיעור 6

חומרים	מושגים	אמצעי המחשה	מטרות ויעדים	נושא
--------	--------	-------------	--------------	------

<p>תושים, סכינים יפניים, צבעי הדפס, ספוג חתוך לריבועים קטנים, בלוקים עץ 15*20, חתיכות סול 15*20, דבק חם, מצעי הדפס - ניירות מכל מיני סוגים, לוחות עץ למתיחת חולצות, מגהץ</p> <p>דגשים לסביבת עבודה: שתי סביבות עבודה, אחת לעבודה "נקיה" – חיתוך השבלונות השונות, והשניה "מלכלכת" לעבודת ההדפס</p>	<ul style="list-style-type: none"> • מקשה טקסטיל • קשירת צבע בחום 	<p>מצגת משיעור 1</p> <p>אמצעי הקרנה</p>	<p>1. התלמידים יתרגלו הדפס בלט ושטח על מצע של טקסטיל</p> <p>2. הקניית דגשים לעבודה עם טקסטיל</p> <p>3. עידוד התנהלות קבוצתית ועזרה הדדית</p>	<p>הדפס טקסטיל</p>
<p>לוח זמנים</p>	<p>מבנה השיעור</p>			
<p>5 דק'</p> <p>10 דק'</p> <p>60 דק'</p> <p>15 דק'</p>	<p>פתיחה - הצגת כללי העבודה של הסדנא</p> <p>הדגמה – לתת דגשים על הדפס על חולצות</p> <p>סדנא פתוחה – התלמידים מנהלים את זמנם</p> <p>סיום - ניקיון+הנחיה לשיעור הבא</p>			
<p>סה"כ: 90 דק'</p>				

דגשים לשיעור:

1. מטלת בית: כהכנה לשיעור הבא מתבקשים התלמידים להביא עבודה אחת לפחות מכל התהליך שעברו.

תכנון שיעור 7

חומרים	מושגים	אמצעי המחשה	מטרות ויעדים	נושא
<p>משוב מודפס מוכן למילוי</p> <p>דגשים לסביבת עבודה: כיתה עם מספיק קירות לתליית עבודות וחלל נעים לשוחח בו</p>	<ul style="list-style-type: none"> • מקשה טקסטיל • קשירת צבע בחום 	<p>עבודות של התלמידים מכל התהליך אשר התבקשו לבחור (אחד לפחות) ולתלותו על הקיר</p>	<p>1. התלמידים יתנסו בניסוח מרכיב אחד לפחות בתהליך העבודה שעברו</p> <p>2. התלמידים יתרגלו שיחה קבוצתית מכובדת</p> <p>3. התלמידים ימלאו משוב מסכם לכל המהלך</p>	<p>שיחה קבוצתית מסכמת על כל היחידה</p>

לוח זמנים	מבנה השיעור
10 דק' 60 דק' 20 דק'	פתיחה - הצגת כללי הדיון שיחה קבוצתית מודרכת סיכום התהליך – מילוי משוב
סה"כ: 90 דק'	